

Otwarcie Muzeum AK w Krakowie

Serdecznie zapraszam do udziału w otwarciu Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie (nowej wystawy stałej). Uroczystości odbędą się jutro (27 września, czwartek) o godz. 13:00 przy ul. Wita Stwosza 12.

Pod Magistratem podstawiony będzie bus dla dziennikarzy. **Wyjazd punktualnie o godzinie 12.30.**

W skali kraju Muzeum Armii Krajowej im. Generała Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie oraz Muzeum Powstania Warszawskiego są najważniejszymi placówkami muzealnymi poświęconymi czynowi zbrojnemu Polski Walczącej w XX wieku. Muzeum AK jest też jedyną placówką na świecie, ukazującą całokształt tematyki związanej z Armią Krajową i Polskim Państwem Podziemnym. Po trwającym od 2009 r. remoncie i pracach związanych z ekspozycją w nowej, atrakcyjnej odsłonie ponownie otwiera się dla zwiedzających.

Uroczystości odbędą się 27 września (czwartek) – w dniu, w którym obchodzony jest dzień Polskiego Państwa Podziemnego. W inauguracji wezmą udział kombatanci a także przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, kościelnych i wojewódzkich. Gośćmi honorowymi będą m.in. Prezydentowa Karolina Kaczorowska i Marzenna Schejbal, Prezes Oddziału Londyn Koła byłych Żołnierzy Armii Krajowej. Swoje udział w uroczystościach zapowiedzieli także m.in. prof. Szewach Weiss, Maja Komorowska, Krystyna Zachwatowicz i Olgierd Łukaszewicz.

Szczegółowe informacje mogą Państwo znaleźć poniżej.

Filip Szatanik
Zastępca Dyrektora ds. Informacji

Muzeum dla wyjątkowych bohaterów

27 września (czwartek) obchodzony jest dzień Polskiego Państwa Podziemnego. W tym wyjątkowym dniu w Krakowie otwarta zostanie nowa ekspozycja stała w Muzeum Armii Krajowej im. Gen. Emila Fieldorfa „Nila”. Uroczystości z udziałem zaproszonych gości, rozpoczną się o godz. 13:00. Muzeum dla zwiedzających zostanie otwarte 28 września (piątek). Bezpłatnie będzie je można zwiedzać do 30 września (niedziela). Od 2 października (wtorek) obowiązywać będą bilety wstępu.

W inauguracji wezmą udział Kombatanci a także przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, kościelnych i wojewódzkich. Gośćmi honorowymi będą m.in. Prezydentowa Karolina Kaczorowska i Marzena Schejbal, Prezes Oddziału Londyn Koła byłych Żołnierzy Armii Krajowej. Swój udział w uroczystościach zapowiedzieli także m.in. prof. Szewach Weiss, Maja Komorowska, Krystyna Zachwatowicz, Olgierd Łukaszewicz i Tadeusz Ross.

Podczas uroczystego otwarcia wystąpi Chór Zespołu Szkół Społecznych nr 1 w Krakowie oraz aktorzy Teatru „Grotteska”, którzy będą czytać listy – grypsy uwięzionych żołnierzy AK. Wstęp do Muzeum w dniu uroczystości – tylko za zaproszeniami.

Tego samego dnia (27 września, czwartek) o godz. 19:00 w siedzibie Muzeum Armii Krajowej (ul. Wita Stwosza 12) odbędzie się hip-hopowy koncert patriotyczny. Wystąpią: Tadek Firma Solo i PIH. Wstęp jest wolny, ale liczba miejsc jest ograniczona.

Wydarzeniem towarzyszącym otwarciu wystawy jest tworzenie muralu o tematyce Polskiego Państwa Podziemnego na kamienicy przy ul. Kijowskiej (w dniach 21-23 września). Autorem projektu i wykonawcą muralu jest Dariusz Paczkowski.

Partnerami wydarzenia, które odbędzie się 27 września są: Alvernia Studios Sp. z o.o.; 3fala.art.pl; Fundacja Filmowa AK; Fundacja Wschód Sztuki; Hotel Conrad; Hotel Kossak; Narodowe Archiwum Cyfrowe; Resto-Bar-Gallery Zielone Tarasy; Rothlehner-podesty ruchome; Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz TVP Kraków.

Tysiące eksponatów

W skali kraju Muzeum Armii Krajowej im. Generała Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie oraz Muzeum Powstania Warszawskiego są najważniejszymi placówkami muzealnymi poświęconymi czynowi zbrojnemu Polski Walczącej w XX wieku. Muzeum AK jest też jedyną placówką na świecie, ukazującą całokształt tematyki związanej z Armią Krajową i Polskim Państwem Podziemnym.

W kwietniu 1990 r. w salach Pałacu Mańkowskich przy ul. Topolowej 5 w Krakowie otwarto wystawę „Nasza droga do Niepodległości”, zorganizowana dzięki kombatantom zgrupowanym w Związku Żołnierzy Armii Krajowej, przemianowanym później na Światowy

Związek Żołnierzy Armii Krajowej. Środowisko krakowskie wytyczyło sobie za cel utworzenie muzeum poświęconego w całości historii i tradycji Armii Krajowej. Na przełomie 1991 i 1992 r. Kombatanci uzyskali od Wojska Polskiego część budynku, położonego przy ul. Wita Stwosza 12. Pieczę nad gromadzonymi przez środowiska byłych żołnierzy II wojny światowej eksponatami objęła Fundacja Muzeum Historii Armii Krajowej, założona przez żołnierzy AK.

Krakowskie Muzeum AK działa od września 2000 r. Jest to samorządowa jednostka upowszechniania kultury Miasta Krakowa i Województwa Małopolskiego. W swoich zbiorach ma blisko 7 000 muzealiów i ponad 12 000 archiwaliów zgromadzonych m.in. dzięki kombatantom AK. Celem placówki jest gromadzenie, opracowywanie, restaurowanie, magazynowanie i udostępnianie tych unikatowych zbiorów. Instytucja prowadzi również szeroko pojętą działalność dydaktyczną. Organizowane są lekcje muzealne, spotkania z kombatantami i historykami, odczyty, prelekcje, pokazy filmów i promocje książek.

Muzeum AK cały czas współpracuje z wieloma organizacjami kombatanckimi i społecznymi, m.in. ze Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej, Ogólnopolskim Okręgiem Żołnierzy Armii Krajowej Obszaru Lwowskiego, Stowarzyszeniem „Szare Szeregi” Armii Krajowej, Zrzeszeniem Wolność i Niezawisłość "WiN", Związkiem Narodowych Sił Zbrojnych "NSZ", Związkiem Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, Związkiem Młodocianych Więźniów Politycznych lat 1944-1956 „Jaworzniacy”, Polskim Związkiem Więźniów Komunistów, Związkiem Legionistów Polskich i ich rodzin, Związkiem Piłsudczyków a także z Towarzystwem im. Józefa Piłsudskiego, Komitetem Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego.

Dlaczego Kraków?

W 1939 r. Kraków stał się stolicą stworzonego przez Niemców Generalnego Gubernatorstwa, centrum administracyjnym okupacyjnego tworu quasi-państwowego. To oraz fakt, że w mieście przebywała wyjątkowo duża ilość mundurowych i cywilnych okupantów sprawiały, że Kraków był wyjątkowo trudnym miejscem do prowadzenia działalności niepodległościowej. Nie zniechęciło to jednak Polaków do jej prowadzenia.

Kraków był siedzibą Okręgu Kraków Służby Zwycięstwu Polski/Związku Walki Zbrojnej/Armii Krajowej, noszącym kolejno kryptonimy: „Gobelin”, „Godło” i „Muzeum”. Polskie Państwo Podziemne w Krakowie wypowiedziało walkę demoralizacji, brutalności, bandytyzmowi i gwałtom czasów wojny. Działo też na polach: tajnej oświaty wszystkich szczebli, wydawało prasę i książki, organizowało życie artystyczne i sportowe. Żołnierze AK

organizowali akcje zbrojne skierowane przeciwko niemieckim okupantom, wzywało do bojkotu niemieczyzny. W 1944 r. miasto stało się znaczącym w skali kraju ośrodkiem akcji cywilnych i wojskowych. To właśnie w Krakowie swój formalno-prawny byt zakończyło Polskie Państwo Podziemne, wydając 1 lipca 1945 r. odezwę – Testament Polski Walczącej.

Muzeum Armii Krajowej powstało w Krakowie przede wszystkim ze względu na wieloletnie zaangażowanie społeczne krakowskich i małopolskich środowisk kombatanckich, które już od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku pracowały nad tym projektem. Po II wojnie światowej Kraków stał się ostoją dla wielu AK-owców. Wielu z nich przed wojną mieszkało na polskich Kresach Wschodnich, część w zniszczonej podczas działań wojennych Warszawie. Kraków był dla nich magnesem, także z powodu dużych możliwości kształcenia i pracy. Wśród byłych żołnierzy podziemia najpopularniejsze były studia techniczne – na AGH i Politechnice, choć nie tylko. Do dziś weterani ostatniej wojny działają w szeregu stowarzyszeń społecznych, które współpracują z Muzeum AK.

Wielki remont

Wielkie zmiany w Muzeum AK rozpoczęły się w lipcu 2009 r. Przystąpiono wówczas do realizacji przedsięwzięcia „Rewaloryzacja i adaptacja budynku przy ul. Wita Stwosza 12 w Krakowie dla potrzeb Muzeum Armii Krajowej” współfinansowanego w 85% ze środków unijnych (pozostała część to wkład własny Gminy Miejskiej Kraków i Województwa Małopolskiego). Całkowita wartość inwestycji wynosi 35.764.891,98 zł. Przedsięwzięcie było realizowane według wyłonionego w międzynarodowym konkursie projektu architektonicznego autorstwa arch. Ryszarda Jurkowskiego, ówczesnego prezesa SARP.

Podczas prac na potrzeby Muzeum AK przebudowano jeden z obiektów poaustriackiego kompleksu zabudowań magazynowych i administracyjnych. Budynek powstał w latach 1911-1915 i był częścią austriackiego centrum logistycznego i dowodzenia Twierdzy Kraków. W okresie II Rzeczypospolitej i po II wojnie światowej, aż do lat 90. XX w., użytkowany był przez Wojsko Polskie. W zrewaloryzowanym i zaadaptowanym budynku powstały przestrzenie użytkowe o łącznej powierzchni 5.252,79 m².

Rewaloryzacja budynku, wykonana przez „Chemobudowę-Kraków” S.A., zakończyła się jesienią 2011 r. Naukowcy z Politechniki Krakowskiej ocenili ją jako najlepszą w Polsce oraz jedną z najlepszych w Europie wśród budynków postmilitarnych i postindustrialnych. Obiekt oddano do użytku we wrześniu 2011 r.

Nowa ekspozycja

Dzięki unijnym środkom powstała również otwierana 27 września stała ekspozycja, której celem jest przedstawienie całościowego obrazu polskiego podziemia czasów wojny,

wraz z jego duchową genezą obejmującą Polskę międzywojenną oraz kształtem jego dziedzictwa patriotycznego we współczesnej Polsce.

Nowa ekspozycja ma na celu ukazanie, jako fenomenu na skalę światową, życia narodu, który pod okupacją niemiecką i sowiecką kontynuował byt państwowy w postaci Polskiego Państwa Podziemnego. Wystawa ma także pokazywać wyjątkową rolę jaką odegrała Armia Krajowa jako część Polskich Sił Zbrojnych podległych Rządowi Polskiemu na Uchodźstwie a także pokazać osobisty wymiar wojny poprzez losy poszczególnych osób (ze szczególnym uwzględnieniem żołnierzy AK, ich postaw, motywacji i działań).

Zgodnie z przyjętym scenariuszem historycznym, nowoczesna ekspozycja – wzbogacona środkami multimedialnymi – jest podzielona na tematyczne przestrzenie wystawiennicze. Na parterze zwiedzający może poznać historię II RP, przebieg kampanii wrześniowej i życie w obozach jenieckich oraz zobaczyć m.in. rekonstrukcję czołgu Vickers (zrobioną m.in. z oryginalnych części z czołgu zniszczonego w 1939 r.) oraz baraki dla jeńców.

Zasadnicza część wystawy dotycząca Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej znalazła się na poziomie -1 (Polskie Państwo Podziemne, Służba Zwycięstwu Polsce – Związek Walki Zbrojnej – Armia Krajowa, Szkolenie wojskowe, Łączność, Kobiety-żołnierze, Biuro Informacji i Propagandy, Kwatermistrzostwo, Cichociemni, Wywiad, Dywersja i sabotaż, Partyzantka, Duszpasterstwo, Akcja „Burza” i Powstanie Warszawskie, Epilog – Zdradzona armia). Można tutaj nie tylko zobaczyć setki zdjęć i pamiątek, ale też wejść do kadłuba brytyjskiego Halifaxa, który dokonywał zrzutów dla żołnierzy AK, obejrzeć wnętrze rakiety V-2 czy znaleźć się w ubeckim karczerze.

Projekt ekspozycji zrealizowało konsorcjum firm DEKO-BAU i Centrum Techniki Antywłamaniowej.

MUZEUM ARMII KRAJOWEJ
im. Generała Emila Fieldorfa-„Nila”
ul. Wita Stwosza 12, 31-511 Kraków

sekretariat: tel. 12 41 00 770, fax: 12 41 00 760, biuro@muzeum-ak.pl

edukacja: tel. 12 41 00 765, edu@muzeum-ak.pl, info@muzeum-ak.pl

promocja: tel. 12 41 00 791, pwywial@muzeum-ak.pl

www.muzeum-ak.pl, www.facebook.com/muzeumA

